

4. ΑΓΑΠΗ - ΕΡΩΤΑΣ - ΦΙΛΙΑ

Α. ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

- ✓ Θα ορίσουμε τις έννοιες της αγάπης, του έρωτα και της φιλίας
- ✓ Θα εντοπίσουμε τις μορφές της αγάπης
- ✓ Θα προσδιορίσουμε τα χαρακτηριστικά και τη σημασία της αγάπης
- ✓ Θα προσδιορίσουμε τους λόγους στους οποίους οφείλεται η έλλειψη της αγάπης
- ✓ Θα προσδιορίσουμε τα χαρακτηριστικά του έρωτα
- ✓ Θα αναλύσουμε την αξία του έρωτα
- ✓ Θα παρουσιάσουμε τα γνωρίσματα και την αξία της φιλίας και τους λόγους για τους οποίους υφίσταται κρίση στις μέρες μας

Αρκεί ένα λεπτό για να ερωτευθείς, μια ώρα για να συμπαθήσεις και μια μέρα για ν' αγαπήσεις. Όμως μια ολόκληρη ζωή δεν αρκεί για να ξεχάσεις.
Oscar Wilde, 1854-1900, Ιρλανδός συγγραφέας.

ΑΓΑΠΗ

Τι είναι η αγάπη;

Η αγάπη είναι συναίσθημα με το οποίο δείχνουμε τη συμπάθειά μας σε πρόσωπα ή αντικείμενα. Η έννοια της αγάπης προϋποθέτει την προσφορά, χωρίς αντάλλαγμα και ιδιοτέλεια. Με την αγάπη αποκτά νόημα η ζωή των ανθρώπων, που δεν φοβούνται να εκτεθούν, να δώσουν και να μοιραστούν.

Ποιες μορφές μπορεί να πάρει η αγάπη: αδερφική, γονεϊκή, αγάπη προς τους συνανθρώπους μας, αγάπη για τον εαυτό μας, ερωτική αγάπη, αγάπη για το περιβάλλον, αγάπη για την πατρίδα, αγάπη για τον πολιτισμό και τις επιστήμες, αγάπη για τη γνώση, αγάπη για την ειρήνη, αγάπη για τον Θεό κ.λπ.

Ποια είναι τα γνωρίσματα της αγάπης;

- η δοτικότητα και η προσφορά χωρίς αντάλλαγμα
- ο σεβασμός
- η έλλειψη κτητικότητας και ζήλειας
- η ανιδιοτέλεια
- η εμπιστοσύνη
- η συμπάρασταση
- ο θαυμασμός
- η καλοπροαίρετη διάθεση

Γιατί η αγάπη είναι σημαντική;

- Δυναμώνει το αίσθημα της προσφοράς και της δοτικότητας.
- Διαμορφώνει ηθικές αξίες, με τις οποίες ο νέος θα πορευτεί στη ζωή του.
- Τροφοδοτεί τον νέο με αυτοπεποίθηση, γνωρίζοντας ότι είναι αποδεκτός και εισπράττοντας αγάπη, την οποία και αυτός προσφέρει αντίστοιχα στα αγαπημένα του πρόσωπα.
- Καλλιεργεί μια θετική και αισιόδοξη στάση απέναντι στη ζωή και βελτιώνει την αντιμετώπιση προβλημάτων και αντίξων συνθηκών.
- Διαμορφώνει έναν υγιή ψυχισμό και συμβάλλει στη σύναψη υγιών διαπροσωπικών σχέσεων.
- Προσφέρει συναισθηματική ασφάλεια και σιγουριά στον άνθρωπο.
- Αποβάλλει από τον άνθρωπο το αίσθημα της εγωπάθειας και του ατομικισμού.
- Καλλιεργεί το πνεύμα ανεκτικότητας και σεβασμού απέναντι στο διαφορετικό.
- Σε παγκόσμιο επίπεδο συμβάλλει στη διαμόρφωση υγιών σχέσεων και κλίματος συνεργασίας μεταξύ των λαών.

- Μειώνει τις προκαταλήψεις και τις ρατσιστικές διακρίσεις μεταξύ των εθνών, εφόσον οι λαοί έρχονται σε επαφή και γνωρίζονται μεταξύ τους.

Για ποιους λόγους η αγάπη υφίσταται κρίση στις μέρες μας;

- Το πνεύμα του υλισμού και της καταναλωτικής κοινωνίας που ενισχύει την ικανοποίηση των ατομικών αναγκών και επιφέρει την παραμέληση οικογενειακών και διαπροσωπικών σχέσεων.
- Το οικογενειακό περιβάλλον: Η πολύωρη απουσία των γονέων από την οικογενειακή εστία είτε για λόγους βιοπορισμού είτε για λόγους ικανοποίησης καταναλωτικών αναγκών επηρεάζει τις σχέσεις των μελών, ενισχύοντας το συναισθηματικό κενό και έλλειμμα των παιδιών. Έχει χαθεί ο χρόνος της επικοινωνίας, η ανταλλαγή συναισθημάτων και σκέψεων, ο διάλογος, η διάθεση για επίλυση προβλημάτων. Οι γονείς θεωρούν ότι με τα υλικά αγαθά θα αντικαταστήσουν την αγάπη και τη θαλπωρή που τόσο έχουν ανάγκη τα παιδιά.
- Η εισβολή της τεχνολογίας έχει μειώσει τον χρόνο της επικοινωνίας με το οικογενειακό και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, διαμορφώνοντας τυπικές απρόσωπες σχέσεις.
- Η κρίση των ηθικών αξιών, όπως η αγάπη, η ανιδιοτέλεια, η ειλικρίνεια, ο σεβασμός, που στην εποχή μας έχουν περιθωριοποιηθεί.
- Τα Μέσα Μαζικής ενημέρωσης, που αποθεώνουν το χρήμα και τον καταναλωτισμό, μειώνοντας την αξία της ανιδιοτελούς αγάπης και της προσφοράς.
- Η τεχνοκρατική παιδεία, που υποβάλλει τους μαθητές σε ένα πλαίσιο αθέμιτου ανταγωνισμού, διαβρώνοντας τις υγιείς διαπροσωπικές σχέσεις που έχουν ανάγκη να αναπτύξουν οι μαθητές σε αυτή την ηλικία.
- Η αστικοποίηση (δηλαδή η μετακίνηση πληθυσμού από την περιφέρεια προς τα αστικά κέντρα), που αλλοίωσε και διάβρωσε τις ανθρώπινες σχέσεις που έχουν γίνει πιο τυπικές και απόμακρες. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Αντώνης Σαμαράκης στο βιβλίο του «Ζητείται Ελπίς»: «Ποτέ άλλοτε οι στέγες των σπιτιών των ανθρώπων δεν ήταν τόσο κοντά η μια στην άλλη όσο είναι σήμερα, και ποτέ άλλοτε οι καρδιές των ανθρώπων δεν ήταν τόσο μακριά η μια από την άλλη, όσο είναι σήμερα...».

ΕΡΩΤΑΣ

Τι είναι ο έρωτας;

Είναι ένα συναίσθημα με το οποίο εκφράζεται η έλξη, η αγάπη και η αφοσίωση ανάμεσα σε δύο άτομα.

Ποια γνωρίσματα συνθέτουν τον έρωτα;

- η έντονη επιθυμία, που ξεπερνά τη λογική
- ο έντονος ενθουσιασμός
- η εξιδανίκευση του συντρόφου. Ο σύντροφος αντικρύζει τον άλλο σαν το «τέλειο» πρόσωπο. Όμως αυτό είναι παροδικό. Όταν περάσει ο πρώτος ενθουσιασμός, διαφαίνονται και τα πραγματικά στοιχεία του χαρακτήρα ή και τα ελαττώματά του
- η ζήλεια και η κτητικότητα σε υπερβολικό βαθμό
- τα σφοδρά και αντιφατικά συναισθήματα, όπως η απόλυτη ευτυχία και η θλίψη και η απογοήτευση.

Ποια είναι η αξία του έρωτα;

- Δίνει νόημα και ουσία στη ζωή του ατόμου και την ομορφαίνει.
- Βοηθά το άτομο να ξεφύγει από τη στενή έννοια του «εγώ» και να μοιραστεί συναισθήματα και εμπειρίες.
- Τονώνει την αυτοπεποίθηση, εφόσον αισθάνεται το άτομο ότι είναι αποδεκτό και με τον τρόπο αυτό γίνεται και πιο δημιουργικό σε κάθε ενασχόλησή του.
- Συσφίγγει τις ανθρώπινες σχέσεις.
- Αποτελεί πηγή έμπνευσης και για τους καλλιτέχνες.
- Ιδίως στην εφηβική ηλικία ο νέος βρίσκεται σε ένα στάδιο αναζήτησης σε σχέση με τη σεξουαλικότητά του και τη γνωριμία του με το άλλο φύλο και προσπαθεί να διαμορφώσει την ταυτότητα και την προσωπικότητά του.

ΦΙΛΙΑ**Τι είναι η φιλία;**

Είναι η σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ δύο ή περισσότερων ατόμων του ίδιου ή και διαφορετικού φύλου, διακρίνεται από την ανιδιοτέλεια, την αμοιβαία αγάπη, την ειλικρίνεια, την εμπιστοσύνη, την αφοσίωση και κατανόηση και προσφέρει σιγουριά και ασφάλεια στα άτομα.

Ποια γνωρίσματα διακρίνουν τη φιλία;

- Ανιδιοτελής προσφορά
- Εμπιστοσύνη
- Αφοσίωση
- Αποδοχή της διαφορετικότητας
- Σεβασμός

- Ειλικρίνεια
- Ανταλλαγή ενδόμυχων σκέψεων, προβληματισμών και συναισθημάτων
- Κατανόηση
- Διάθεση για συγχώρεση
- Απουσία ζήλειας και κτητικότητας

Ποια είναι η αξία της φιλίας;

- Συμβάλλει στην κοινωνικοποίηση του ατόμου.
- Ισχυροποιεί τους δεσμούς μεταξύ των ανθρώπων.
- Προσφέρει συντροφικότητα και αναπτύσσει το αίσθημα του αλtruισμού και της συμπαράστασης.
- Βοηθά το άτομο να αποβάλει την εγωκεντρική του διάθεση και να μάθει να μοιράζεται.
- Ενισχύει την αυτοπεποίθηση του ατόμου, εφόσον γίνεται αποδεκτό και διαμορφώνει σταδιακά την ταυτότητα και την προσωπικότητά του.
- Τροφοδοτεί το άτομο με αίσθημα ασφάλειας και προστασίας.
- Διασφαλίζει την εύρυθμη και αρμονική συνύπαρξη μεταξύ των μελών μιας κοινωνίας, μειώνοντας ταυτόχρονα τα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας (βία, τρομοκρατία, εγκληματικότητα).

Γιατί η φιλία υφίσταται κρίση στις μέρες μας;

- Η τεχνοκρατική παιδεία που υποβάλλει τους μαθητές σε ένα πλαίσιο αθέμιτου ανταγωνισμού, διαμορφώνοντας εχθρικές σχέσεις μεταξύ τους.
- Απρόσωπες συνθήκες διαβίωσης στα αστικά κέντρα.
- Εισβολή τεχνολογίας, η οποία μειώνει τη φυσική, προσωπική και ουσιαστική επικοινωνία.
- Αυξημένες επαγγελματικές υποχρεώσεις για τους ενήλικες και σχολικές-εξωσχολικές υποχρεώσεις για τους νέους.
- Πρόταση του καταναλωτισμού, γεγονός που οδηγεί τον άνθρωπο στην υπερεργασία, την έξαρση του ατομικισμού και τον εκφυλισμό των διαπροσωπικών σχέσεων.
- Πνεύμα χρησιμοθηρίας και κερδοσκοπίας, εφόσον συνάπτονται σχέσεις με ωφελιμιστικό χαρακτήρα.
- Κρίση αξιών της κοινωνίας που θεοποιεί το χρήμα και υποβαθμίζει τις ανιδιοτελείς και γνήσιες ανθρώπινες σχέσεις, γεγονός για το οποίο είναι υπεύθυνο και το οικογενειακό περιβάλλον.

Ποια αποτελέσματα προκύπτουν από την κρίση της φιλίας;

- Το άτομο διαμορφώνει ρηχές, επιφανειακές και επιδερμικές σχέσεις.

- Το άτομο οδηγείται στην κοινωνική απομόνωση.
- Αντιμετωπίζει τους ανθρώπους με καχυποψία και φόβο.
- Αναζητά υποκατάστατα στην ψυχοφθόρα διασκέδαση και τον άσκοπο καταναλωτισμό.
- Χάνει το στήριγμα, τη συμπαράσταση που προσφέρουν οι φίλοι, υποβαθμίζοντας τις γνήσιες αξίες.
- Σε διακρατικό πλαίσιο η έλλειψη φιλικών δεσμών δυσχεραίνει την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ των λαών και επιφέρει οπισθοδρόμηση, καθιστώντας αβέβαιη την ειρήνη.

Β. ΛΕΞΙΟΛΟΓΙΟ ΣΧΕΤΙΚΟ ΜΕ ΤΙΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ανιδιοτελής αγάπη:	αγνή, αφιλοκερδής αγάπη
σφοδρός έρωτας:	έντονος, θυελλώδης έρωτας
γνήσια αισθήματα:	αυθεντικά, πηγαία, αυθόρμητα αισθήματα
συντροφικότητα:	η ανταλλαγή συναισθημάτων, κοινών εμπειριών και στιγμών μεταξύ ατόμων, η διαμόρφωση μιας σχέσης που στηρίζεται στην εμπιστοσύνη και τον αλληλοσεβασμό
εχεμύθεια:	εμπιστοσύνη, ικανότητα του ατόμου να μην αποκαλύπτει μυστικά
χρησιμοθηρικός:	κερδοσκοπικός, αυτός που αποσκοπεί στο κέρδος
επιστήθιος φίλος:	αδελφικός φίλος

Γ. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1^ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η Ψυχολογία της αγάπης

Η αγάπη ορίζεται ως ένα συναίσθημα δυνατής στοργής και δεσίματος. Σύμφωνα με τη θεωρία του R. Sternberg όλη η αγάπη αποτελείται από τρία στοιχεία: κοντινότητα, πάθος και δέσμευση. Από τους συνδυασμούς αυτών των τριών στοιχείων προκύπτουν οκτώ διαφορετικά είδη αγάπης: η έλλειψη αγάπης (χαμηλά στην κλίμακα και στα τρία στοιχεία), αρέσκεια (υψηλά μόνο στην κοντινότητα), πόθος (μόνο το πάθος), άδεια αγάπη (μόνο δέσμευση), ρομαντική αγάπη (κοντινότητα και πάθος), συντροφικότητα (κοντινότητα και δέσμευση), ανόητη αγάπη (πάθος και δέσμευση), ολοκληρωμένη αγάπη (και τα τρία στοιχεία υψηλά). Η κοντινότητα είναι σημαντική και σταθερή παράμετρος σε κάθε τύπου σχέση – οικογενειακή,

φιλική, ερωτική, ενώ οι ερωτικές σχέσεις διαφέρουν ως προς τα επίπεδα πάθους και δέσμευσης.

Η αγάπη είναι τόσο απαραίτητη, όπως το οξυγόνο. Όσο περισσότερο αγαπάμε και αγαπιόμαστε τόσο πιο υγιείς θα είμαστε οργανικά και συναισθηματικά, ενώ αντιθέτως η έλλειψη αγάπης προδιαθέτει ρίσκα. Οι έρευνες δείχνουν επίσης ότι η έλλειψη αγάπης συνδέεται με την κατάθλιψη. Οι πιο πολλοί άνθρωποι σε κατάθλιψη δεν αγαπούν αρκετά τον εαυτό τους, δεν αισθάνονται ότι αγαπιούνται από τους άλλους και είναι εστιασμένοι τόσο στον εαυτό τους ώστε δεν επιτρέπουν να μάθουν να αγαπούν. Η αγάπη δεν περνά έξω από το παράθυρό μας...

Για να κερδίσουμε την αγάπη και να την κρατήσουμε, χρειάζεται να είμαστε ενεργοί και να μάθουμε συγκεκριμένες δεξιότητες: Συνειδητοποίησε ότι η αγάπη είναι «μια πράξη πρόθεσης» όπως είπε ο Erich Fromm. Ανάπτυξε εμπιστοσύνη επικοινωνώντας με τον άνθρωπό σου. Αναγνώρισε και διαπραγματεύσου τις διαφορές που έχεις με τον άλλο άνθρωπο. Οι διαφορές δύο ανθρώπων δεν χρειάζεται να μπαίνουν στη μέση της σχέσης αλλά να βρεθεί κοινός τόπος που είναι λειτουργικός και για τους δύο. Εστίασε στον άλλο. Άφησε τον νάρκισσο εαυτό σου και δώσε στον άλλο αυτό που χρειάζεται για να είναι καλά. Όσο περισσότερο «ακούς» τις ανάγκες του άλλου και μαθαίνεις να τις καλύπτεις τόσο καλύτερα θα τα πας με την αγάπη. Δες την πραγματικότητα του άλλου. Βγες λίγο από την δική σου, δεν είναι η μοναδική. Σταμάτα να νιώθεις λίγος, ελλιπής. Αυτό, αργά η γρήγορα, θα το προβάλεις στον άλλο, νομίζοντας ότι ο άλλος σε βλέπει λίγο ή ελλιπή.

Αγαπήστε λοιπόν. Αγκαλιάστε τους δικούς σας ανθρώπους, συγγενείς, φίλους, τον ή την αγαπημένο ή αγαπημένη σας. Πείτε τους ότι τους αγαπάτε και αφεθείτε στην αγάπη. Θα δείτε πόσο θα αλλάξει η ζωή σας. Πόση γαλήνη, ζεστασιά και ενέργεια θα ξεχυθεί από μέσα σας, βοηθώντας σας να προχωρήσετε τον εαυτό σας και τη ζωή σας.

Ειρήνη Ντάκου, www.psychology-athens.com (διασκευή).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Γιατί είναι τόσο σημαντική η αγάπη σύμφωνα με τη συγγραφέα;

Μόρια 10

A2. Πώς πρέπει να συμπεριφέρονται οι άνθρωποι για να κερδίσουν και να κρατήσουν την αγάπη;

Μόρια 5

A3. Να συντάξετε έναν πλαγιότιτλο για την πρώτη παράγραφο του κειμένου.

Μόρια 5

A4. Να συντάξετε το θεματικό κέντρο του κειμένου.

Μόρια 5

B1. Η αγάπη είναι πολύτιμη στη ζωή του ανθρώπου: Λαμβάνοντας την πρόταση αυτή ως θεματική περίοδο, να συντάξετε μία παράγραφο με τη μέθοδο της αιτιολόγησης.

Μόρια 10

B2. Να ξαναγράψετε τις προτάσεις αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις με συνώνυμες, χωρίς να αλλάξει το νόημα:

- Η αγάπη ορίζεται ως ένα συναίσθημα δυνατής στοργής και δεσίματος.
- Από τους συνδυασμούς αυτών των τριών στοιχείων προκύπτουν οκτώ διαφορετικά είδη αγάπης.
- Η αγάπη είναι τόσο απαραίτητη όπως το οξυγόνο.
- η έλλειψη αγάπης συνδέεται με την κατάθλιψη.

Μόρια 5

B3. Να βρείτε τα αντώνυμα των υπογραμμισμένων στο κείμενο λέξεων: έλλειψη, αγαπούν, διαφορές, ελλιπής, αφεθείτε.

Μόρια 5

B4. Ποια νοηματική σχέση δηλώνουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις: ώστε, για να, αλλά, ή, λοιπόν.

Μόρια 5

Γ. Σε ένα δοκίμιο 400-500 λέξεων να παρουσιάσετε τι προσφέρει η αγάπη ψυχικά και κοινωνικά και να εξηγήσετε γιατί η αγάπη στις μέρες μας υφίσταται κρίση.

Μόρια 50

2° ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η φιλία, θησαυρός του ώριμου και άξιου ανθρώπου

Η φιλία, δώρο ακριβό και ευτύχημα σπάνιο, έχει πανάρχαιους τίτλους ευγένειας. Την εχάρηκαν άνθρωποι εκλεκτοί σε όλα τα γεωγραφικά και ιστορικά πλάτη της οικουμένης και την εγκωμίασαν ποιητές, σοφοί, πολιτικοί, με τον τρόπο του ο καθένας, αλλά όλοι με την ίδια συγκίνηση. Τα χαρακτηριστικά που βεβαιώνουν τη γνησιότητα και τη σημασία αυτής της έννοιας υπογραμμίζονται στον ακόλουθο ορισμό: η φιλία είναι θησαυρός του ώριμου και άξιου ανθρώπου και προσφέρεται σ' έναν επίσης ώριμο και άξιο άνθρωπο.

Η φιλία, κατά τον Αριστοτέλη, είναι αναγκαιότατο αγαθό. Πρώτα στους νέους: ο φίλος είναι ο παραστάτης που θα ενθαρρύνει και θα βοηθήσει τον νέο άνθρωπο να μην κάνει σφάλματα (ανοησίες, αστοχίες, απρέπειες), ο οδηγός στο σωστό δρόμο, ο επίκουρος¹ στις κακοτοπιές της ζωής. Έπειτα, στους πολύ ηλικιωμένους: αυτοί χρειάζονται την παρηγοριά, την περίθαλψη, τη φροντίδα του φίλου, επειδή δεν μπο-

1. Επίκουρος: βοηθός.

ρούν να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες τους από σωματική ανεπάρκεια ή πνευματική αδυναμία. Τέλος, σε εκείνους που βρίσκονται στην ακμή της ηλικίας τους, ο φίλος είναι βοηθός στις καλές πράξεις, σύμβουλος και συνεργάτης στα ενάρτητα έργα.

Το γιατί έχουμε τόση ανάγκη τον φίλο σε όλες τις φάσεις της ζωής είναι φανερό: όταν πάνε δύο δύο οι άνθρωποι γίνονται ικανοί και καλύτεροι στο να αντιλαμβάνονται, να κρίνουν και να κάνουν πράξεις δυσκολότερες και τελειότερες. Όταν είμαστε φίλοι με τους συνανθρώπους μας, δε χρειαζόμαστε τη δικαιοσύνη, ρυθμιστή στις πράξεις μας` ως φίλοι, θα συμπεριφερόμαστε πάντα με τον καλύτερο τρόπο.

Φιλία, άλλωστε, σημαίνει να έχεις καλές διαθέσεις απέναντι σε έναν άνθρωπο, να αισθάνεσαι στοργή γι' αυτόν, να επιζητείς τη συντροφιά του και να θέλεις την ευτυχία του` αρκεί να υπάρχει ανταπόκριση, αμοιβαιότητα στα αισθήματα, να τον αγαπάς και να τον τιμάς και εκείνος επίσης να σε αγαπά και να σε τιμά. Γι' αυτό, όσο τρυφερές κι αν είναι οι σχέσεις μας με τα άψυχα, δεν λέγονται φιλία` για παράδειγμα, ένα λουλούδι, ένα κομψοτέχνημα δε μας αγαπά, εμείς μόνο το αγαπούμε. Με την έννοια αυτή, θα μπορούσε να υπάρξει φιλία του ανθρώπου με τα ζώα, αφού όσοι τα αγαπούν πιστεύουν ότι και εκείνα τους ανταποδίδουν την τρυφερότητα με τη συμπάθεια, την αφοσίωση, τα χάδια τους.

Ο ιδανικός, λοιπόν, φιλικός δεσμός, σύμφωνα και με τον Αριστοτέλη, είναι η τέλεια, η ουσιαστική και ακατάλυτη φιλία, η οποία είναι κτήμα παντοτινό του ανθρώπου, που δεν αλλοτριώνεται ούτε φθείρεται. Οι φιλίες που δημιουργούνται πάνω σε αυτή τη βάση είναι σταθερές, μόνιμες και αδιάλυτες.

Ευ. Π. Παπανούτσου, Πρακτική Φιλοσοφία, εκδ. Νόηση, 2008, σελ. 111-114 (διασκευή).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να συντάξετε την περίληψη του κειμένου.

Μόρια 25

B1. Να βρείτε τη δομή και τον τρόπο ανάπτυξης της δεύτερης παραγράφου.

Μόρια 5

B2. Να ξαναγράψετε τις προτάσεις αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις με συνώνυμες, χωρίς να αλλάξει το νόημα:

- Τα χαρακτηριστικά που βεβαιώνουν τη γνησιότητα και τη σημασία αυτής της έννοιας υπογραμμίζονται στον ακόλουθο ορισμό.
- Ο φίλος είναι ο παραστάτης που θα ενθαρρύνει και θα βοηθήσει τον νέο άνθρωπο να μην κάνει σφάλματα.
- Επειδή δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες τους από σωματική ανεπάρκεια ή πνευματική αδυναμία.
- Ο φίλος είναι βοηθός στις καλές πράξεις, σύμβουλος και συνεργάτης στα ενάρτητα έργα.

- Οι άνθρωποι γίνονται ικανοί και καλύτεροι στο να αντιλαμβάνονται, να κρίνουν και να κάνουν πράξεις δυσκολότερες και τελειότερες.

Μόρια 5

B3. Να βρείτε τα αντώνυμα των υπογραμμισμένων στο κείμενο λέξεων: εγκωμίασαν, υπογραμμίζονται, φροντίδα, συμπάθεια, μόνιμες.

Μόρια 5

B4. Να γράψετε πέντε λέξεις με μεταφορική λειτουργία της γλώσσας.

Μόρια 5

B5. Να εντοπίσετε το είδος της συλλογιστικής πορείας της δεύτερης παραγράφου του κειμένου.

Μόρια 5

Γ. Αποστέλλετε μια επιστολή σε ένα/μία φίλο/η σας παρουσιάζοντάς του/της τα γνωρίσματα που θα θέλατε να συνθέτουν τους φίλους σας και εξηγώντας του γιατί είναι σημαντικό να έχει κανείς φίλους στη ζωή του.

Μονάδες 50

Δ. ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

1. Πιθανότατα, καμιά λέξη δεν έχει κακοποιηθεί τόσο όσο η αγάπη. Στη σύγχρονη πραγματικότητα, η έννοια της αγάπης αμφισβητείται έντονα, καθώς πληθαίνουν οι διαστρεβλώσεις της σημασίας της και αλλοιώνεται το νόημά της από ποικίλους παράγοντες. Σε ένα άρθρο (350-400 λέξεων) που θα δημοσιευθεί στο περιοδικό του σχολείου σας, προσπαθήστε να ευαισθητοποιήσετε τους συμμαθητές σας, ώστε να μη ντρέπονται να δείξουν τα συναισθήματά τους, τονίζοντας παράλληλα την αξία της αγάπης.

2. «Αν μιλώ τις γλώσσες των ανθρώπων και των αγγέλων, χωρίς όμως να έχω αγάπη, δεν είμαι τίποτε περισσότερο από χάλκινο όργανο που ηχεί ή κύμβαλο που αλαλάζει. Και αν είμαι προφήτης και γνωρίζω όλα τα μυστήρια και αν κατέχω κάθε γνώση και αν έχω όλη την πίστη, ώστε να μετακινώ τα όρη, δεν έχω όμως αγάπη, δεν είμαι τίποτα. Και αν μοιράσω όλα μου τα υπάρχοντα και αν παραδώσω το σώμα μου και καεί, αλλά δεν έχω αγάπη, σε τίποτε δεν ωφελεί. Η αγάπη μακροθυμεί, αγαθοποιεί. Η αγάπη δεν φθονεί, δεν αυθαδιάζει, δεν κομπορρημονεί, δεν ασχημονεί, δεν ζητά ανταπόδοση, δεν οργίζεται, δεν σκέπτεται το κακό. Δεν χαίρεται για την αδικία, αλλά συγχαίρει για την αλήθεια. Η αγάπη όλα τα ανέχεται, σε όλα πιστεύει, σε όλα ελπίζει, σε όλα υπομένει... ».

Με αφορμή τον ύμνο της αγάπης του Αποστόλου Παύλου, γράψτε μια επιστολή (450-550 λέξεων) στον/στην επιστήθιο/α φίλο/η σας και διατυπώστε τις απόψεις σας για τα χαρακτηριστικά της πραγματικής αγάπης και τις αιτίες που διαστρέφουν το νόημα της αγάπης μεταξύ των ανθρώπων στην εποχή μας.

3. Με ποιους τρόπους οι νέοι ενημερώνονται για θέματα σχετικά με τον έρωτα; Πόσο μπορούν να συζητήσουν αυτά τα θέματα στο πλαίσιο της οικογένειας ή του σχολείου; Αναπτύσσετε τις σκέψεις σας για να συμμετέχετε σε εκδήλωση που οργανώνουν φορείς της πόλης σας, όπως οι Σύλλογοι Γονέων-Κηδεμόνων και ο Ιατρικός Σύλλογος (350-400 λέξεις).

4. Σε ομιλία 400-500 λέξεων που θα γράψετε για να εκφωνήσετε σε εκδήλωση του σχολείου σας, με θέμα τις ανθρώπινες σχέσεις στη σύγχρονη εποχή, να εκθέσετε: α) τα χαρακτηριστικά της γνήσιας φιλίας, όπως εσείς την αντιλαμβάνεστε και β) την άποψή σας σχετικά με τον ρόλο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης/διαδικτύου στη δημιουργία σχέσεων φιλίας.

5. ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ - ΜΟΔΑ

Α. ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

- ✓ Θα παρουσιάσουμε τι αντικατοπτρίζει η ενδυμασία
- ✓ Θα ορίσουμε τη μόδα
- ✓ Θα εντοπίσουμε τις μορφές της μόδας
- ✓ Θα εντοπίσουμε τους λόγους επιβολής της μόδας
- ✓ Θα προσδιορίσουμε τα θετικά στοιχεία της μόδας
- ✓ Θα προσδιορίσουμε τα αρνητικά στοιχεία της μόδας
- ✓ Θα προσεγγίσουμε τη στάση που θα πρέπει να έχουμε απέναντι στη μόδα

«Μόδα είναι αυτό που υιοθετείς όταν δεν ξέρεις ποιος είσαι».
Quentin Crisp, 1908-1999, Βρετανός συγγραφέας.